NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de ordin privind programul de control multianual pentru anii 2027-2029 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de ordin privind programul de control multianual pentru anii 2027 - 2029 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală.

Subdiviziunea:

1) Direcția siguranța produselor alimentare de origine nonanimală;
2) Direcția siguranța produselor alimentare de origine animală.

Persoana responsabilă:

1) Marina DINTIU– șefă Direcție
2) Mihail PORCESCU, șef Direcție

Date de contact:

1) e-mail: marina.dintiu@ansa.gov.md, tel. 022-29-26-16
2) e-mail: mihail.porcescu@ansa.gov.md, tel. 022-29-47-12.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014.

Totodată, elaborarea proiectului de Ordin, derivă și din acțiunea **nr. 89,** Anexa A la Capitolul 12, Clusterul 5 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (în continuare - UE) pentru anii 2025 - 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Dat fiind că, Regulamentul 2024/989 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2025, 2026 și 2027 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/731 este abrogat și înlocuit cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/854 al Comisiei din 7 mai 2025 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2026, 2027 și 2028 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/989, iar cel din urmă înlocuit cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2026/748 al Comisiei din 31 martie 2026 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2027, 2028 și 2029 vizând asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2025/854, proiectul ordinului transpune ultimul Regulament UE în vigoare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Controlul reziduurilor de pesticide reprezintă o componentă esențială a sistemului de siguranță alimentară, având ca obiectiv verificarea conformității produselor alimentare cu limitele maxime de reziduuri și obținerea datelor necesare evaluării expunerii consumatorilor.

Datele controalelor oficiale efectuate de ANSA demonstrează necesitatea continuării și dezvoltării monitorizării. În anul 2024 au fost analizate 1 146 probe de **produse alimentare de origine vegetală,** inclusiv 570 probe în cadrul programului de monitorizare și 576 în cadrul

controalelor consolidate la frontieră. Dintre acestea, 30 de probe din programul de monitorizare și 57 de probe din controalele consolidate la frontieră au prezentat depășiri ale limitelor maxime admisibile.
În anul 2025, volumul controalelor a fost majorat la 2 108 probe. Din 237 de probe de produse autohtone, 4 au fost neconforme; din 356 de probe de produse de import, 34 au fost neconforme; iar din 1 477 probe prelevate în cadrul controalelor intensificate la posturile de inspecție la frontieră, 138 au fost neconforme. Rezultatele confirmă necesitatea menținerii unei monitorizări diferențiate în funcție de risc, inclusiv prin acordarea unei atenții sporite produselor și originii pentru care există un istoric de neconformități.
În ceea ce privește **produsele alimentare de origine animală**, monitorizarea reziduurilor de pesticide este realizată în cadrul programelor naționale de monitorizare, prin prelevarea de probe din diferite categorii de produse și investigarea reziduurilor de pesticide relevante pentru aceste matrice.
Implementarea unui program multianual pentru perioada 2027–2029 va permite armonizarea planificării controalelor cu abordarea prevăzută de Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2026/748 și asigurarea continuității monitorizării pentru produsele de origine animală incluse în ciclul european de trei ani.
Pentru perioada 2027–2029, proiectul prevede monitorizarea a câte două categorii de produse alimentare de origine animală în fiecare an, respectiv: în anul 2027 – grăsime de bovine și ouă de găină; în anul 2028 – lapte de vacă și grăsime de suine; iar în anul 2029 – grăsime de păsări de curte și ficat de bovine. Pentru fiecare produs urmează a fi prelevate și analizate minimum 12 eșantioane anual.
Spectrul de substanțe active prevăzut pentru produsele alimentare de origine animală include *pesticide organoclorurate și organofosforice, piretroizi, precum și alte substanțe relevante, inclusiv aldrin și dieldrin, bifentrin, clordan, clorpirifos, clorpirifos-metil, cipermetrin, DDT, deltametrin, diazinon, endosulfan, fenvalerat, fipronil, heptaclor, hexaclorbenzen, izomeri HCH, lindan, metoxiclor, paration, permetrin și pirimifos-metil*, precum și alte substanțe prevăzute în partea D a anexei I la proiect.
Totodată, proiectul stabilește anumite combinații specifice produs/substanță, inclusiv investigarea fluopiramului în ficatul de bovine în anul 2029 și a indoxacarbului în laptele de vacă în anul 2028.
În prezent, pentru efectuarea unor investigații privind reziduurile de pesticide în produsele alimentare de origine animală, ANSA utilizează inclusiv capacitatea laboratoarelor externe acreditate. Contractul încheiat în anul 2026 cu Eurofins Food Testing SRL include determinarea unui spectru de pesticide în matrice de origine animală, ceea ce demonstrează existența unui mecanism operațional pentru externalizarea investigațiilor care nu pot fi efectuate în laboratoare naționale.
La nivelul Uniunii Europene există, începând cu anul 2009 un program comunitar de control, multianual al reziduurilor de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală. Scopul acestui program multianual coordonat este de a asigura respectarea limitelor maxime de reziduuri (LMR) de pesticide și de a evalua expunerea pe termen scurt și lung a consumatorilor la aceste reziduurile chimice prezente în și pe alimentele de origine vegetală și animală la nivelul Uniunii Europene. Comisia Europeană a concluzionat că deoarece utilizările pesticidelor suferă modificări semnificative pe parcursul unei perioade de trei ani, este necesar ca reziduurile de pesticide din respectivele produse să fie monitorizate pe parcursul unei serii de cicluri de câte trei ani, pentru a permite evaluarea atât a expunerii consumatorilor, cât și a aplicării legislației Uniunii.
Regulamentul (UE) 2026/748 prevede pentru fiecare an un set de 10 produse de origine vegetală și două produse de origine animală și stabilește un număr minim de eșantioane pentru fiecare produs precum și substanțele active ce trebuie determinate. Considerentul (3) al Regulamentului arată că proiectarea statistică a programului se bazează pe minimum 12 eșantioane per produs și per an pentru statele cu numărul minim alocat.

În Republica Moldova, se elaborează anual programe de monitorizare a reziduurilor de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală nu pentru perioade de trei ani.
Monitorizarea reziduurilor de pesticide este necesară atât pentru verificarea respectării LMR, cât și pentru identificarea utilizării necorespunzătoare sau a prezenței unor substanțe active neautorizate, radiate ori utilizate pe alte culturi decât cele pentru care sunt admise. Hotărârea Guvernului nr.867/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale precizează că LMR reprezintă nivelul maxim legal tolerat al unui reziduu în sau pe alimente ori hrană pentru animale și că, în lipsa unei LMR specifice, se aplică, nivelul implicit de 0,01 mg/kg.
În Republica Moldova, implementarea integrală a spectrului analitic de substanțe active prevăzut de actul UE este condiționată de capacitatea analitică laboratorului național - Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor (în continuare - IP CNSAPSA).
Regulamentul (UE) 2026/748 prevede investigarea unui spectru de 208 substanțe active de în fiecare tip fiecare tip de produse alimentare de origine vegetală, produse provenite din agricultura ecologică și produse alimentare pentru copii cu excepția formulelor de început și formulelor de continuare. Actualmente, în Republica Moldova IP CNSAPSA poate determina
126 de substanțe active, 56 sunt planificate pentru extinderea capacității laboratorului pentru anul 2027 și 23 substanțe sunt determinate prin metoda monoreziduu și necesită echipament suplimentar sofisticat.
Aceeași situație este și în Uniunea Europeană. Regulamentul (UE) 2026/748 recunoaște această problemă la nivelul Uniunii Europene, menționând expres că nu toate statele membre pot dispune de metode monoreziduu validate și permițând transmiterea probelor către laboratoare oficiale care dețin metodele analitice validate necesare.
Raportul EFSA privind reziduurile de pesticide în alimente pentru anul 2024 confirmă dificultatea practică a acoperirii întregului spectru analitic. În cadrul programului coordonat, în medie au fost analizate 128 dintre cele 200 de pesticide vizate per probă/țară raportoare, numai trei state membre realizând întregul spectru de 200 de pesticide. Pentru 86 de pesticide nu s-a atins numărul minim țintă de rezultate, EFSA menționând că multe dintre acestea necesită metode monoreziduu[1].
Aceste constatări nu înlătură obligația de apropiere de cerințele UE, dar justifică o implementare etapizată, bazată pe utilizarea capacității multireziduale existente, extinderea progresivă a domeniului analitic național și contractarea unor laboratoare externe pentru metodele monoreziduu, în funcție de o evaluare documentată a riscului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului este instituirea pentru perioada 2027–2029 a unui sistem multianual unitar de monitorizare a reziduurilor de pesticide, care să contribuie la:
a) verificarea respectării limitelor maxime de reziduuri în produsele alimentare de origine vegetală și animală;
b) evaluarea expunerii consumatorilor la reziduuri de pesticide;
c) identificarea în timp util a produselor și combinațiilor produs/substanță cu risc crescut;
d) asigurarea comparabilității și trasabilității rezultatelor pe parcursul ciclului de trei ani;
e) apropierea progresivă a sistemului național de control de modelul coordonat aplicat în Uniunea Europeană.
Totodată se urmărește:
a) extinderea etapizată a metodei multireziduale de către IP CNSAPSA pentru substanțele pentru care sunt necesare standarde, validări și/sau echipamente suplimentare;

[1] https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2026.10054

b) transmiterea către laboratoare externe a eșantioanelor selectate pentru determinările monoreziduu care nu pot fi realizate în Republica Moldova, pe baza unei evaluări documentate a riscului;
c) asigurarea raportării rezultatelor, în formatele armonizate solicitate de EFSA.

Pentru fiecare an sunt stabilite 10 produse de origine vegetală și 2 produse de origine animală. Numărul minim este de 12 probe pentru fiecare produs, ceea ce reprezintă minimum 144 probe de bază anual: 120 vegetale și 24 animale. Pentru ciclul complet rezultă 432 probe de bază.

La acestea se adaugă probele specifice de alimente destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică: în 2027 – 10 probe de alimente prelucrate pe bază de cereale pentru copii; în 2028 – 10 probe din alte alimente destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, altele decât formulele de început și formulele de continuare și preparatele pe baza de cereale prelucrate pentru sugari și copii de vârstă mică; în 2029 – 5 probe de formule de început și 5 probe de formule de continuare, precum și probele de produse provenite din agricultura ecologică – cel puțin 10 categorii de produse astfel cum sunt enumerate în Anexa nr. 1 Partea A.

Loturile vor fi selectate aleatoriu în condițiile stabilite de proiect, iar procedura de prelevare se va efectua în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1004/2010 cu privire la aprobarea Metodelor de prelevare a probelor pentru controlul oficial al reziduurilor de pesticide de pe și din plante și produse de origine vegetală și animală.

În cazurile în care definiția reziduului cuprinde mai mulți compuși, rezultatele se vor raporta potrivit definiției complete a reziduului, iar substanțele active măsurate individual prin metode monoreziduale, se vor raporta separat în măsura în care au fost determinați.

În ce privește produsele alimentare de origine vegetală: pentru substanțele care pot fi determinate prin metodele multireziduale existente în IP CNSAPSA se va acorda prioritate efectuării investigațiilor în Republica Moldova. De asemenea se va urmări extinderea progresivă a metodei multireziduale prin procurarea standardelor, echipamentelor și validarea metodei, în măsura resurselor disponibile. Pentru substanțele care necesită metode monoreziduale *(2,4-D, 4-CPA, Azadiractină, Clorură de benzalconiu, Ion bromură, Cloraţi, Clormequat, Clopiralid, Compuși ai cuprului, Dicofol, Clorură de didecildimetilamoniu, Ditianon, Ditiocarbamați, Etefon, Oxid de etilenă, Oxid de fenbutatin, Fosetil-Al, Glufosinat de amoniu, Glifosat, Hidrazidă maleică, Mepiquat, Nicotină, Cation trimetilsulfoniu)* și pentru celelalte substanțe care nu pot fi determinate în condițiile tehnice existente se vor contracta, după caz, laboratoare externe competente.

În ce privește produsele alimentare de origine animală: programul prevede prelevarea și analizarea anuală a minimum 12 probe pentru fiecare dintre cele două categorii de produse stabilite pentru anul respectiv în anul 2027 vor fi monitorizate grăsimea de bovine și ouăle de găină, în anul 2028 – laptele de vacă și grăsimea de suine, iar în anul 2029 – grăsimea de păsări de curte și ficatul de bovine.

Investigațiile vor viza substanțele active prevăzute în partea D a anexei I la proiect, ținându-se cont de combinațiile specifice produs/substanță stabilite pentru fiecare an. Pentru determinările care vor putea fi efectuate prin metode validate disponibile în Republica Moldova se va acorda prioritate efectuării analizelor în cadrul IP CNSAPSA. Pentru substanțele sau combinațiile produs/substanță pentru care laboratorul național nu dispune de metode validate corespunzătoare, probele vor putea fi transmise laboratoarelor externe competente, selectate în conformitate cu legislația aplicabilă și pe baza unei evaluări documentate a riscului.

La selectarea analizelor pentru externalizare, pe baza unei proceduri documentare bazate pe indicatori de risc, se va ține cont cel puțin de următoarele criterii:

1) istoricul neconformităților programelor anuale de monitorizare a reziduurilor de pesticide la nivel național;
2) originea produselor;
3) volumul importurilor;
4) numărul producătorilor la nivel național
5) ponderea consumului de produs în regimul alimentar național;

6) rapoartele Autorității Europene pentru Siguranța Alimentelor (EFSA) privind monitorizarea reziduurilor de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală;
7) notificările Sistemului Rapid de Alerta pentru Alimente si Furaje (RASFF) relevante;
8) probabilitatea apariției reziduului în produsele respective;
9) capacitatea analitică a laboratoarelor disponibile la nivel național.

Evaluarea documentară a riscurilor privind reziduurile de pesticide se aplică la elaborarea programelor anuale de monitorizare a reziduurilor de pesticide și nu constituie analiza riscurilor la planificarea controalelor de stat conform Metodologiei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1280/2018 pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Selectarea combinațiilor pentru investigații externe se va realiza pe baza evaluării riscurilor, cu luarea în considerare cel puțin a următoarelor elemente: rezultatele controalelor oficiale naționale din anii anteriori; rezultateleecologi EFSA și ale programelor europene; originea produsului; volumul și frecvența importului/consumului; alertele și notificările; istoricul operatorului; statutul substanței active; probabilitatea utilizării sau apariției reziduului în produsul respectiv; severitatea efectelor posibile; și costul/fezabilitatea analizei.

Această abordare este conformă logicii programelor naționale de control bazate pe risc descrise de EFSA, în care selectarea combinațiilor produs/pesticid ține seama de importanța produselor autohtone și importate, contribuția lor la dieta națională și rezultatele programelor anterioare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea I – efectuarea tuturor indicatorilor din spectrul european pentru toate probele, inclusiv prin externalizarea integrală a analizelor indisponibile în țară. Această opțiune oferă cea mai mare apropiere de acoperirea integrală a programului UE, dar implică un impact financiar major pentru bugetul de stat, în special din cauza numărului de metode monoreziduale, a tarifelor externe, transportului probelor și necesității efectuării analizelor pentru minimum 12 probe/produs.

Opțiunea II – analizarea exclusivă a substanțelor care pot fi determinate prin capacitatea actuală a IP CNSAPSA. Aceasta ar reduce cheltuielile, dar ar restrânge semnificativ spectrul de control, ar putea lăsa neinvestigate riscuri relevante și ar limita gradul de apropiere de acquis-ul UE.

Opțiunea III – abordarea hibridă bazată pe risc. Aceasta presupune efectuarea în țară a analizelor disponibile, extinderea progresivă a metodei multireziduale și contractarea selectivă în străinătate a analizelor ce necesită metodemonoreziduale, în funcție de evaluarea anuală a riscului. Opțiunea permite orientarea mijloacelor financiare către combinațiile cu probabilitate sau impact mai mare și este considerată soluția proporțională pentru perioada 2027–2029.

Opțiunea IV – dezvoltarea imediată în Republica Moldova a tuturor metodelor necesare. Aceasta ar putea fi o soluție strategică pe termen mediu și lung, însă presupune achiziții de echipamente, standarde de referință, validări, acreditări, instruirea personalului și costuri de mentenanță care nu au fost cuantificate în documentele disponibile. Prin urmare, poate fi realizată etapizat, fără a substitui necesitatea externalizării temporare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului nu presupune crearea unor structuri administrative noi. Responsabilitățile se exercită în cadrul competențelor existente ale ANSA și I.P. CNSAPSA.

Impactul principal constă în necesitatea coordonării anuale între subdiviziunile ANSA responsabile de planificarea programului, achizițiile publice și laboratorul național, precum și în contractarea laboratoarelor externe pentru determinările care nu pot fi realizate în țară.

Pe termen mediu este necesară dezvoltarea capacității I.P. CNSAPSA pentru cele 56 de poziții de substanțe active planificate pentru extinderea metodei multireziduale
Pentru ANSA, impactul constă în planificarea anuală a prelevărilor, selectarea loturilor, evaluarea riscurilor, contractarea analizelor externe atunci când este necesar, interpretarea rezultatelor și raportarea lor.
Pentru IP CNSAPSA, proiectul presupune executarea analizelor multireziduale disponibile, precum și, în funcție de resurse, extinderea domeniului analitic pentru substanțele evidențiate în documentul de lucru ca necesitând extinderea metodei.
Pentru investigațiile externalizate este necesară asigurarea trasabilității probei, condițiilor de transport, selectare probelor si a substanțelor active investigate și selectarea laboratoarelor cu metode adecvate și competență demonstrată.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat pentru prelevarea, transportul și analiza probelor. Implementarea proiectului va avea un impact direct asupra Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și asupra laboratoarelor implicate în controlul oficial.
Pentru Agenție, impactul constă în planificarea anuală a prelevărilor, selectarea loturilor, gestionarea lanțului de custodie al probelor, evaluarea riscurilor, contractarea analizelor externe atunci când este necesar, interpretarea rezultatelor și raportarea lor. De asemenea sunt necesare alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru investigații in laboratoare externe și transportul probelor.
Pentru IP CNSAPSA, proiectul presupune executarea analizelor multireziduale disponibile ce presupune: procurare de echipament, instalare, instruire personal, pentru etalonări si acreditare, care în cele din urmă se vor reflecta asupra prețului final.
Pentru investigațiile externalizate este necesară asigurarea trasabilității probei, condițiilor de transport și selectarea aboratoarelor cu metode adecvate și competență demonstrată.
În ce privește calculele estimative pentru implementarea integrala a programului sunt reflectate în tabelul de mai de mai jos.
În cazul produselor alimentare de origine vegetală, pentru metoda multireziduală se aplica calculul costului pentru o probă (actualmente 1965 lei pentru o probă), iar pentru metoda monoreziduu se aplică tariful pentru o investigație la o singură substanță activă (costul unei singure determinări variază între 40-100 Euro (800 -1000 lei). Totuși, nu toate produsele trebuie supuse determinărilor monoreziduu în laboratoare externe, dar anumite produse in parte. De menționat că calculele sunt aproximative întrucât nu se cunoaște exact prețul investigațiilor după extinderea IP CNSAPSA (în 2028-2029 prețul va constitui aproximativ este de 2800 lei pentru o probă)
În cazul produselor alimentare de origine animală, estimarea costurilor pentru investigațiile externalizate poate fi fundamentată orientativ pe tarifele contractuale aplicate de ANSA pentru servicii similare de laborator în anul 2026. Potrivit contractului încheiat cu Eurofins Food Testing SRL, costul pentru determinarea spectrului de pesticide prevăzut în specificația de preț constituie 1 630,39 RON/probă adică aproximativ de 6520 MDL.

Tabel Estimarea costurilor pentru implementarea integrala a programului

Categoria de produse alimentare	**2027**		**2028**		**2029**		**TOTAL, LEI**
	IP CNSAPSA	Laboratoare externe	IP CNSAPSA	Laboratoare externe	IP CNSAPSA	Laboratoare externe	
Produse de origine vegetală	235 800	2 214 000	336 000	2 418 000	336 000	2 358 000	7 897 800
Produse de origine animală	-	156480	-	156480	-	156480	469 440

Produse suplimentare pentru sugari si copii	19 650	333 000	19 650	333 000	-	65200	770 500
Produse ecologice	19 650	333 000	28 000	333 000	28 000	333 000	1 074 650
TOTAL, lei	275 100	3 036 480	383 650	3 240 480	364 000	2 912 680	10 212 390

Adoptarea unei abordări bazate pe risc propusă permite evitarea efectuării automate a unor investigații costisitoare pe toate probele dar realocarea resurselor către combinațiile produs/substanță unde probabilitatea sau severitatea riscului este mai mare.
Aplicarea unei selecții externe bazate pe risc reduce semnificativ impactul. Cheltuielile urmează a fi planificate anual în limitele alocațiilor bugetare aprobate pentru controlul oficial și investigațiile de laborator.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu instituie în mod direct obligații financiare noi generale pentru operatorii economici, întrucât are ca obiect organizarea controlului oficial efectuat de autoritatea competentă.
Indirect, operatorii economici pot fi afectați în situația identificării unor produse neconforme, prin aplicarea măsurilor prevăzute de legislația privind siguranța alimentelor, inclusiv retragerea, rechemarea, returnarea, distrugerea sau alte măsuri corespunzătoare.
În același timp, un sistem de control mai predictibil contribuie la creșterea conformității produselor, la reducerea riscului de respingere a loturilor și la creșterea credibilității produselor moldovenești pe piețele externe.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv prin consolidarea protecției sănătății consumatorilor și prin îmbunătățirea capacității autorității de a identifica produse care conțin reziduuri de pesticide peste limitele maxime admise.
Monitorizarea periodică va permite identificarea mai rapidă a riscurilor emergente și fundamentarea măsurilor de gestionare a riscurilor pe date analitice.
Datele ANSA din 2024 și 2025 confirmă existența unor neconformități atât în cadrul monitorizării curente, cât și în cazul produselor importate și al controalelor la frontieră, ceea ce justifică menținerea unui sistem de control structurat și bazat pe risc.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.
Proiectul reglementează planificarea, prelevarea și analiza probelor de produse alimentare și nu instituie noi categorii de date cu caracter personal și nici noi operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil. Prevederile proiectului se aplică uniform și nu instituie tratamente diferențiate în funcție de gen sau alte criterii protejate.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul poate avea un impact indirect pozitiv asupra mediului prin identificarea utilizărilor neconforme ale produselor de uz fitosanitar și prin generarea de date care pot susține măsuri ulterioare de prevenire și control.
Totodată, monitorizarea substanțelor radiate sau neautorizate poate contribui la identificarea unor utilizări ilegale ori a persistenței unor substanțe în lanțul alimentar.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Implementarea proiectului va contribui la creșterea nivelului de compatibilitate cu sistemul UE de monitorizare a reziduurilor de pesticide și la acumularea unui set de date comparabil pe ciclul 2027–2029.
Este relevant faptul că raportul EFSA 2024 arată că nici statele membre ale Uniunii nu au atins uniform întregul spectru analitic: numai trei state membre au analizat întregul set de 200 de pesticide al EU MACP, iar pentru 86 de pesticide nu a fost atins numărul-țintă de rezultate.

Această situație confirmă complexitatea tehnică a programelor cu spectru larg, dar EFSA solicită în același timp extinderea acoperirii analitice.
Prin urmare, abordarea Republicii Moldova trebuie să fie una de **convergență progresivă**, cu prioritizare bazată pe risc și cu extinderea capacității analitice pe parcurs, nu una de reducere permanentă a spectrului.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul **transpune parțial** Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2026/748 al Comisiei din 31 martie 2026.
Principalele elemente preluate sunt ciclul de monitorizare 2027–2029, produsele de origine vegetală și animală care trebuie eșantionate, structura combinațiilor pesticid/produs, principiul selectării aleatorii a lotului, procedura de prelevare, cerințele de raportare și calendarul de transmitere a rezultatelor.
Gradul general de compatibilitate este **parțial compatibil**, conform Tabelului de concordanță. Caracterul parțial rezultă în special din adaptarea spectrului de substanțe și a unor combinații produs/substanță la condițiile naționale și la capacitatea analitică disponibilă.
Faptul că în anul 2024 numai trei state membre UE au realizat întregul spectru de 200 pesticide nu reprezintă o derogare juridică de la obligațiile stabilite de regulament, ci o constatare privind nivelul efectiv de implementare.
În consecință, reducerea spectrului național trebuie prezentată transparent drept element al **transpunerii parțiale și al perioadei de convergență analitică**, însoțit de posibilitatea testării externe bazate pe risc.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Aplicarea proiectului se va realiza în corelare Hotărârea Guvernului nr. 867/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale, Ordinul Ministerului Sănătății nr. 20/2024 privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale și Hotărârea Guvernului nr. 1004/2010 cu privire la aprobarea metodelor de prelevare a probelor pentru controlul oficial al reziduurilor de pesticide de pe și din plante și produse de origine vegetală și animală.
Nu se identifică, necesitatea adoptării imediate a unui alt act normativ pentru executarea ordinului, cu excepția actelor interne/administrative necesare planificării anuale, desemnării laboratoarelor, contractării investigațiilor și stabilirii criteriilor operaționale de evaluare a riscului.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului menționat a fost plasat pe pagina Agenției, la compartimentul „Transparență", rubrica „ Anunț privind inițierea elaborării deciziilor" și pe portalul guvernamental: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-ordinului-directorului-general-al-agentiei-nationale-pentru-siguranta-alimentelor-privind/18093

7. Concluziile expertizelor

În temeiul art.35 - 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Ordin urmează a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE efectuată de către Centrul de Armonizare a Legislației, expertizei juridice efectuată de către Ministerul Justiției și expertizei anticorupție de către Direcția control intern și integritate din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de ordin nu implică elaborarea de noi acte normative sau modificarea/abrogarea celor existente, nu modifică limitele maxime de reziduuri stabilite de cadrul sanitar în vigoare, ci instituie mecanismul multianual de control al respectării acestora pentru perioada 2027–2029.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi asigurată de ANSA, în cooperare cu I.P. CNSAPSA și, pentru determinările indisponibile în Republica Moldova, cu laboratoare externe selectate potrivit legislației aplicabile achizițiilor publice și cerințelor de competență analitică.

Înaintea fiecărui an de implementare se va efectua o evaluare documentată a riscului pentru combinațiile pesticid/produs care necesită determinări externe. Implementarea proiectului presupune:

a) stabilirea anuală a planului de prelevare și repartizarea celor minimum 12 probe/produs;
b) stabilirea eșantioanelor suplimentare pentru produsele ecologice și categoriile de alimente destinate sugarilor și copiilor mici;
c) actualizarea anuală a evaluării riscului pe baza rezultatelor naționale, datelor EFSA, alertelor și informațiilor privind importurile;
d) delimitarea substanțelor analizabile prin metodele existente ale IP CNSAPSA, a celor pentru care metoda multireziduală poate fi extinsă și a celor care necesită metode monoreziduale;
e) planificarea resurselor bugetare pentru analizele externe;
f) selectarea/desemnarea laboratoarelor externe competente și stabilirea condițiilor de transport al probelor;
g) asigurarea validității metodelor, LOQ adecvat și respectarea definițiilor reziduurilor;
h) raportarea rezultatelor în formatul solicitat și respectarea termenelor aferente anilor 2027–2029;
i) reevaluarea anuală a listei analizelor externalizate în funcție de rezultate și de capacitatea analitică nou dezvoltată în Republica Moldova.

I.P. CNSAPSA va asigura determinările multireziduale pentru care dispune de metode corespunzătoare și va continua extinderea și validarea domeniului de încercări pentru substanțele identificate ca necesitând dezvoltarea metodei.

Pentru substanțele care necesită metode monoreziduu indisponibile în Republica Moldova, eșantioanele vor fi transmise laboratoarelor externe care dispun de metode validate, în conformitate cu soluția prevăzută și de Regulamentul (UE) 2026/748.

Performanța implementării va fi evaluată anual cel puțin prin următorii indicatori: numărul și ponderea probelor executate din program; numărul substanțelor determinate în țară; numărul și costul determinărilor externe; numărul substanțelor transferate din categoria „extindere metodă” în domeniul validat al I.P. CNSAPSA; numărul neconformităților depistate; timpul de raportare; precum și execuția bugetară aferentă programului.

Pentru decizia de externalizare substanțele se vor clasifica în 3 grupe de prioritate:

prioritate înaltă – substanță cu istoric de neconformitate națională/EFSA, produs importat cu origine cu risc, notificare/alertă, substanță cu potențial acut relevant, produs destinat copiilor, suspiciune de utilizare neautorizată;

prioritate medie – substanță solicitată în programul UE, metodă indisponibilă intern, dar fără semnale recente majore, pe produse cu consum semnificativ;

prioritate redusă – substanță cu prevalență foarte scăzută în datele disponibile, fără utilizare autorizată/istoric intern, fără alerte și cu probabilitate redusă pentru matricea examinată; aceasta rămâne eligibilă pentru testare țintită dacă profilul de risc se modifică.

Director general interimar **Alexandr MANCIU**

Digitally signed by Manciu Alexandr
Date: 2026.11.03 09:33:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ex: Marina Dintiu
Tel: 022-29-26-16
e-mail: marina.dintiu@ansa.gov.md/